

Protokół

z działalności komisji w postępowaniu habilitacyjnym dr Marii Trawińskiej

W celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr Marii Trawińskiej, wszczętego 14 maja 2014 r., w dziedzinie *nauk humanistycznych*, w dyscyplinie *językoznawstwo*, 2 września 2014 r. – zgodnie z art. 18a ust. 5 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 r., nr 65, poz. 595, Dz. U. z 2005 r., nr 164, poz. 1365, Dz. U. z 2011 r., nr 84, poz. 455 – dalej: Ustawy) – Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów powołała komisję habilitacyjną w składzie:

1. przewodniczący komisji: prof. dr hab. Bogusław Wyderka (Uniwersytet Opolski),
2. sekretarz komisji: dr hab. Dorota Krystyna Rembiszewska (Instytut Slawistyki PAN w Warszawie),
3. recenzent: prof. dr hab. Bogusław Dunaj (Państwowa Wyższa Szkoła w Tarnowie),
4. recenzent: dr hab. prof. UMCS Józef Kość (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie),
5. recenzent: prof. dr hab. Aleksander Zajda (emerytowany pracownik Uniwersytetu Jagiellońskiego),
6. członek komisji: dr hab. prof. UAM Tadeusz Lewaszkiewicz (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu),
7. członek komisji: prof. dr hab. Janusz Siatkowski (emerytowany pracownik Uniwersytetu Warszawskiego)

Habilitantka przekazała wszystkim członkom komisji komplet prac stanowiących podstawę oceny jej dorobku naukowego po uzyskaniu stopnia doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa. Stopień ten uzyskała w 2004 r. na podstawie rozprawy doktorskiej *Fonetyka wielkopolskich rot sądowych*. Promotorem była prof. dr hab. Zdzisława Krążyńska (UAM). Monografią wskazaną jako „osiągnięcie naukowe” w myśl art.16 ust. 2 pkt. 1 i 2 Ustawy jest *Rękopis najstarszej poznańskiej księgi ziemskiej (1386–1400). Wokół analizy filologicznej*, Poznań–Warszawa 2014, s. 156.

Ponadto w dorobku naukowym dr Marii Trawińskiej znajdują się:

- 1 autorska monografia naukowa: *Fonetyka wielkopolskich rot sądowych*, Warszawa 2005, s. 241;
- 1 pozycja zwarta: *Indeksy do wielkopolskich rot sądowych z XIV i XV wieku. Alfabetyczny wyrazów pospolitych, A tergo, Lista frekwencyjna, Płyta CD*, Warszawa 2009, s. 390;

– 2 współautorske tomy: *Słownik gwarowy tzw. Słowińców kaszubskich* (współautor Z. Sobierajski), t. I, A–C, Warszawa 1997, Sławistyczny Ośrodek Wydawniczy; Warszawa, s. 200; tomy II–VII, D–Ż [po doktoracie], 2000 stron wydruku, są opracowane redakcyjnie;
– 12 artykułów, w tym 2 artykuły w czasopismach z listy ERIH, 10 artykułów naukowych w tomach wydawanych w Polsce.

Habilitantka uczestniczyła w Międzynarodowym Kongresie Sławistów (Mińsk 2013); w sekcji językoznawczej. Brała udział w 7 konferencjach międzynarodowych, 11 ogólnopolskich i 2 spotkaniach językoznawczych; na wszystkich wygłosiła referaty. Współorganizowała również 3 konferencje historycznojęzykowe. Realizowała grant promotorski (Komitet Badań Naukowych 1 H01D 012 18). W granie zespołowym *Słownik Bartłomieja z Bydgoszczy* pod kierunkiem prof. E. Kędelskiej (Narodowy Program Rozwoju Humanistyki 11H 12 0278 81) przygotowuje edycję krytyczną polskich glos oraz polskiego przekładu *Reguły III Zakonu* pióra Bartłomieja z Bydgoszczy.

Habilitantka trzykrotnie była na stypendiach badawczych we Włoszech (*Dipartimento di Paleografia e Medievistica dell'Università di Bologna; Dipartimento di Storia dell'Università degli Studi di Padova*).

Dr Maria Trawińska zajmuje się popularyzacją nauki. Wygłaszała referaty na Poznańskich Festiwalach Nauki (w roku 2007, 2008), prowadziła także warsztaty z paleografii dla studentów i doktorantów IFP UAM w Archiwum Państwowym w Poznaniu (w 2007, 2008, 2010 r.).

Po zapoznaniu się z wyżej przedstawionym dorobkiem naukowym dr Marii Trawińskiej recenzenci przygotowali opinie. Wszystkie trzy były pozytywne. Wszyscy recenzenci zwracali uwagę na znaczące kwalifikacje Habilitantki w zakresie paleografii, podkreślali znaczenie jej prac dla badań historycznojęzykowych.

Prof. Bogusław Dunaj w recenzji dorobku dr Marii Trawińskiej podkreślił dużą konsekwencję drogi naukowej. Omawiając dorobek Habilitantki recenzent wskazał, że w pracach (książce i artykułach) po uzyskaniu stopnia doktora M. Trawińska koncentruje się „nie tylko na centralnym problemie filologicznym w odniesieniu do dawnych rękopisów, mianowicie relacji ortografia – wymowa, ale także na problemie transliteracji zapisów pisma gotyckiego, w którym zostały przedstawione roty, co stanowi novum w stosunku do jej wcześniejszego dorobku”. Jego zdaniem osiągnięciem Habilitantki jest umiejętne połączenie kwalifikacji paleograficznych i językoznawczych, co umożliwiło wypracowanie procedur badawczych średniowiecznych rękopisów. Prof. Dunaj zaznaczył, iż w dotychczasowej

literaturze przedmiotu takich prac nie było. Jego zdaniem do prac dr M. Trawińskiej „będą często odwoływać się historycy języka i korzystać z zawartych w nich ustaleń i sugestii”.

Prof. Aleksander Zajda w swojej recenzji podkreśla duże kompetencje badawcze Habilitantki w dziedzinie paleografii, a „Precyzyjna analiza grafemów w tekstach rot wielkopolskich, nigdzie indziej nie spotykana, predestynuje Habilitantkę do napisania dziejów dawnej polskiej paleografii”. Jego zdaniem prace dr M. Trawińskiej „ze względu na przyjętą oryginalną metodę (kompleksowość), realizowaną z benedyktyńską pracowitością i dokładnością, świadczą, że jest Ona wybitnym badaczem historii języka polskiego”.

Prof. Józef Kość w swojej recenzji zwrócił uwagę, że istotną rolę w kształtowaniu metod badawczych odegrały stypendia i pobyty we włoskich i niemieckich ośrodkach naukowych. Wyeksponował wartość publikacji książkowej, „która syntetyzuje wiedzę o najstarszych, średniowiecznych dziejach języka polskiego w Wielkopolsce i sposobach jego zapisu przez sekretarzy sądowych”. Ponadto prof. J. Kość podkreślił, że „Językoznawstwo diachroniczne, które reprezentuje książka i artykuły dr Marii Trawińskiej, ma rozległe horyzonty naukowe, sięgające paleografii, historii i biologii, co sprzyja результатам badań filologicznych”.

Przewodniczący Komisji, prof. dr hab. Bogusław Wyderka, wskazał, że dorobek naukowy dr Marii Trawińskiej obejmuje 11 artykułów i 4 pozycje zwarte. Jednakże nie ilość decyduje o jego wartości, lecz problematyka merytoryczna i wyniki badań. Zaznaczył, że autorka zajmuje się zagadnieniami niezwykle rzadko podejmowanymi przez współczesnych polonistów, mianowicie zagadnieniami języka i grafii zabytków średniowiecznej polszczyzny. Dokonane przez dr M. Trawińską ustalenia paleograficzne, analizy i opisy rot wielkopolskich stanowią niezaprzeczalne osiągnięcia naukowe. Badaczka interesuje się również dialektologią historyczną, a głównym Jej osiągnięciem w tym zakresie jest opracowany wspólnie z prof. Zenonem Sobierajskim *Słownik gwarowy tzw. Słowińców kaszubskich*. Zauważył także, że opinie wszystkich trzech recenzentów, wybitnych znawców problematyki historycznojęzykowej, podkreślają dużą wartość dorobku naukowego dr M. Trawińskiej.

W posiedzeniu komisji habilitacyjnej 3 grudnia 2014 r. wzięło udział 7 osób:

1. przewodniczący komisji: prof. dr hab. Bogusław Wyderka (Uniwersytet Opolski),
2. sekretarz komisji: dr hab. Dorota Krystyna Rembiszewska (Instytut Sławistyki PAN w Warszawie),
3. recenzent: prof. dr hab. Bogusław Dunaj (Państwowa Wyższa Szkoła w Tarnowie),
4. recenzent: dr hab. prof. UMCS Józef Kość (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie),

5. recenzent: prof. dr hab. Aleksander Zajda (emerytowany pracownik Uniwersytetu Jagiellońskiego),
6. członek komisji: dr hab. prof. UAM Tadeusz Lewaszkiewicz (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu),
7. członek komisji: prof. dr hab. Janusz Siatkowski (emerytowany pracownik Uniwersytetu Warszawskiego)

Przewodniczący Komisji prof. B. Wyderka poprosił obecnych o zabranie głosu w dyskusji. Recenzenci w dyskusji podtrzymali pozytywne opinie wyrażone w swoich recenzjach.

Również opinie pozostałych członków komisji wyrażają się bardzo pochlebnie o dorobku i dokonaniach naukowych Habilitantki. Prof. Janusz Siatkowski zwrócił uwagę na bardzo dobrą znajomość zabytków staropolskich dr M. Trawińskiej oraz dobre przygotowanie warsztatowe. Prof. Tadeusz Lewaszkiewicz wypowiedział się pozytywnie na temat dorobku dr M. Trawińskiej, której prace dobrze zna, spośród których na uznanie zasługują *Indeksy do wielkopolskich rot sądowych...* oraz *Słownik gwarowy tzw. Słowińców kaszubskich*. Prof. Dorota Rembiszewska podkreśliła umiejętność popularyzowania wiedzy o paleografii oraz zdolność do łączenia wiedzy filologicznej z wiedzą historyczną, bibliologiczną.

Przewodniczący Komisji podsumował dyskusję. W opinii Komisji dr M. Trawińska spełnia ustawowe wymagania stawiane habilitantom, ponieważ jej praca, traktowana jako podstawa habilitacyjna, jest oceniana nie tylko jako oryginalny, twórczy wkład w rozwój dyscypliny – językoznawstwa, ale stanowi także bazę dla badań w innych dziedzinach wiedzy.

Pytanie przewodniczącego brzmiało: „Kto z państwa jest za wyrażeniem pozytywnej opinii w sprawie nadania dr Marii Trawińskiej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo?”.

W głosowaniu wzięło udział 7 osób, wszyscy członkowie Komisji jednomyślnie głosowali za wnioskiem o nadanie dr Marii Trawińskiej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo.

Na tym posiedzenie zakończono. Protokół został przeczytany i zaakceptowany przez Komisję.

prof. dr hab. Bogusław Wyderka

Mil-

dr hab. Dorota Krystyna Rembiszewska

Dorota K. Rembiszewska

prof. dr hab. Bogusław Dunaj

B. Dunaj

dr hab. Józef Kość

JK

prof. dr hab. Aleksander Zajda

Aleksander Zajda

dr hab. Tadeusz Lewaszkiewicz

Tadeusz Lewaszkiewicz

prof. dr hab. Janusz Siatkowski

JSiatkowski

Warszawa, 3 grudnia 2014 r.